

Finalita evropské integrace: vize GUE/NGL

Studentská vědecká a odborná činnost

Kategorie: magisterské studium

2015

VIII. ročník SVO

Autor: Bc. Michal Zikmund

Konzultantka: JUDr. Jana Ondřejková, PhD.

estné prohlášení a souhlas s publikací práce

Prohlašuji, že jsem práci předkládanou do XVII. ročníku Studentské vědecké a odborné společnosti (SVO) vypracoval samostatně za použití literatury a zdrojů v ní uvedených. Dále prohlašuji, že práce nebyla ani jako celek, ani z podstatné části dříve publikována, obhájena jako součást bakalářské, diplomové, rigorózní nebo jiné studentské kvalifikační práce a nebyla předložena do předchozích ročníků SVO a jiné soutěže.

Souhlasím s užitím této práce rozšířením, rozmnožováním a sdělováním veřejnosti v neomezeném rozsahu pro účely publikace a prezentace PF UK, včetně užití třetími osobami.

V Praze dne 25. února 2015

.....

Bc. Michal Zikmund

Chci tímto podkovat konzultantce své práce, paní JUDr. Jan Ondejkové, PhD., za ochotnou a cennou pomoc při dohledávání pomrně sporé literatury k tématu, při přípravě práce i jejím vytváření, zejména pokud jde o ty části, které se týkají Evropské unie jako takové. Děkuji jí i za to, že mi umožnila psát odbornou práci na téma, které není pro Právnickou fakultu UK zcela obvyklé, ale které snad může něco vypovídat o mimoprávních faktorech, jež budou dále ovlivňovat směřování Evropské unie a jejího práva.

Obsah

Úvod.....	2
1. Představení GUE/NGL.....	4
1.2 Vývoj frakce.....	4
1.3 Základní program frakce, její ideologické zařazení.....	5
2. Postoj frakce k finalitě EU a dalším základním otázkám EI.....	10
2.1 Úvod do problému.....	10
2.2 Postoj frakce je celku	11
2.2.1 Programové materiály	12
2.2.2 Vyjádření frakce.....	12
2.3 Postoj PEL jako celku	14
2.4 Specifika postoj jednotlivých stran	15
3. Závěr.....	18
Abecední seznam zdroj	19
Přílohy	27
Příloha . 1: Poznámka k metodologii práce.....	27
Příloha . 2: Seznam používaných zkratk.....	28
Příloha . 3: Složení GUE/NGL v březnu 2015	29

Úvod

Pojmem „finalita evropské integrace“ se běžně označuje zamýšlená konečná podoba evropského integračního procesu.¹ Za prvotní otázku diskuze o finalitě evropské integrace můžeme považovat tu, zda má Evropská unie dospět až k federaci, či zda naopak už nyní integrace „zašla příliš daleko“. Domnívám se, že v českém prostředí se někdy postoj přívětivý k další integraci chápe jako levicový a opačný jako pravicový. Tento postoj pramení zřejmě jednak z obecně přijímané teze, že levice je v zásadě internacionalistická a má vlažný až odmítavý postoj k národu a národnímu státu², a dále z faktu, že protievropské hlasy zaznívaly u nás po mnoho let nejzřejměji z pravé části politického spektra, zejména pak z intelektuálního milieu kolem Václava Klause (a už jde o libertariána Petra Macha, ekonomicky liberální konzervativce Hynka Fajmona nebo Ladislava Jakla i o vyložené radikály a zastánce konspiračních teorií, jako jsou Petr Hájek nebo Adam B. Bartoš), které se navíc odvolávalo na spíše euroskeptickou Margaret Thatcher³; naopak dlouhodobě proevropsky se prezentují levicové SSD a SZ. Tento pohled však opomíjí mimo jiného (např. politické orientace duchovních otců evropské integrace) postoje krajní levice. KS M byla proti vstupu ČR do Evropské unie a její postoj k Lisabonské smlouvě byl jednoznačně odmítavý, zatímco část ODS hlasovala pro ratifikaci.⁴

Abychom blíže vyjasnili, jaký je vztah mezi politickou orientací a postojem k Evropské unii (lze-li vůbec nějaký vystopovat), chceme zkoumat, jak to je s postojem celoevropské radikální levice – reprezentované parlamentní frakcí Evropské sjednocené levice-Severské zelené levice (francouzská zkratka GUE/NGL) – k evropskému projektu. Z českých stran je plnohodnotným členem neparlamentní Strana demokratického socialismu a pozorovatelským členem Komunistická strana Čech a Moravy. Mezi zahraničními členy patří například německá Die Linke, řecká SYRIZA nebo španělská strana Podemos.

Pod dojmem událostí posledních let a můžeme říci, že je krajní levice a konkrétně GUE/NGL v Evropské unii na vzestupu. Po volbách v roce 2014 zvýšila počet europoslanců z 35 na 52, je tak pátou nejsilnější frakcí. V roce 2015 v Řecku vyhrála volby a sestavila vládu SYRIZA. Ve Španělsku je na vzestupu její spjatá strana, Podemos.⁵ Lze předpokládat, že tyto dvě strany povzbudí obdobné subjekty jinde v Evropě – česká radikální

¹ JAKŠ, J., Finalita Evropské unie a její souvislosti s předstupním procesem.

² Například: HEYWOOD, A., *Politické ideologie*. Str. 185-187.

³ Lze odkázat například na normativně zatíženou, ale v tomto jistě vypovídající publikaci Lukáše Petříka *Konzervativní revoluce Margaret Thatcherové a Ronalda Reagana*, str. 196-208.

⁴ iDnes.cz, *Sněmovna schválila Lisabonskou smlouvu, pojistila Benešovy dekrety* [on-line].

⁵ The Guardian, *Spain's Podemos inspired by Syriza's victory in Greek election* [on-line].

levice přijala vítězství strany SYRIZA s nadšením.⁶ Přesun části voličů od umírněných radikálních levic může způsobit chystaná smlouva o Transatlantickém partnerství pro obchod a investice (TTIP), nebo Socialisté a demokraté jsou pro její schválení.⁷

Zkoumání evropské politiky GUE/NGL by však mohlo být zajímavé nejen z důvodu vzrůstajícího vlivu této frakce, ale i z hlediska teoretického – projevuje se i na celoevropské úrovni paradox, že radikální levice je vzdor svému internacionalismu v zásadě proti Evropské unii? Nejsme svdky překvapivé názorové shody s pravicovými euroskeptiky (Evropští konzervativci a reformisté a Evropa svobody a plné demokracie), vyváženou naopak konsenzem umírněných frakcí? Nebo radikální levice je pro sjednocenou Evropu, ale v úplně jiném než současném provedení?

Vzhledem k omezenému rozsahu soutěžní práce se zamíříme pouze na základní otázky vize budoucnosti Evropské unie, které definujeme v podkapitole 2.1. Je pravděpodobné, že se při tomto zkoumání dostaneme k otázkám ekonomickým (tržní hospodářství, zaručené primárním právem EU) i zahraničním politickým (vztah EU a USA a v současné době obzvláště TTIP). Názory GUE/NGL na tyto dvě kategorie otázek budeme zkoumat, pokud to bude relevantní pro naše téma, nechceme a nemůžeme se na ně ale soustředit.

Poznámka k metodologii práce je součástí přílohy 1 této práce.

⁶ Za mnoho příkladů například: HERKDLA, M., Světla základů vratký. Martin Hekrdla je poradcem europoslance Jana Kellera.

⁷ Group of the Progressive Alliance of the Socialists and Democrats in the European Parliament, *S&Ds want to speed up agreement on TTIP without giving in on red lines* [on-line].

1. Představení GUE/NGL

V této části práce stručně představíme frakci Evropské sjednocené levice a Severské zelené levice, pro kterou se běžně užívá francouzská zkratka GUE/NGL (frakce ji má i ve svém logu, naopak anglická zkratka EUL/NGL se používá velmi zřídka; seznam zkratek užívaných v této práci je součástí přílohy 2). Celý oficiální název strany zní Konfederativní frakce Evropské sjednocené levice a Severské zelené levice.⁸ Tento název vyjadřuje dle internetové prezentace frakce fakt, že tato „*respektuje a zachovává rozmanitost identit a názorů svých jednotlivých členů*“. Podle téže prezentace frakci spojuje „*vize sociálně spravedlivého, mírového a udržitelného evropského integračního procesu*“.⁹

Seznam stran a nezávislých poslanců, sdružených v GUE/NGL, je součástí přílohy 3 této práce.

1.2 Vývoj frakce

Krajní levice od počátku evropské integrace ve 40. letech až do konce 60. let tuto odmítala jako kapitalistický projekt a neúčastnila se ho. Zmánila postupně až s postupným etablováním tzv. eurokomunismu. Eurokomunisté, kteří mj. nesouhlasili s okupací SSR, se odvrátili od Moskvy, odmítli vizi násilné revoluce a následné diktatury proletariátu, přijali právo každé společnosti na svůj postup k socialismu (v kontrastu s Brežněvovou doktrínou) a hlásali demokracii i uvnitř stran. Opustili leninismus a poněkud oslaben byl u nich i důraz na třídní boj, když integrovali do svých představ o budoucí společnosti i buržoazní i profesní skupiny, stejně jako církve. Místo vojenského vítězství východního bloku se eurokomunismus hlásí k rozpuštění vojenských bloků. Sovětský svaz pochopitelně ideologii eurokomunismu odmítl a snažil se o diskreditaci jeho zastánců.¹⁰

Jako první vstoupila do EP Italská komunistická strana (PCI) v roce 1969. Francouzská komunistická strana (PCF) ji následovala v roce 1973 a v tomto roce vytvořily tyto dvě strany ještě s dánskými a nizozemskými komunisty Frakci komunistů a spojenců. Tato skupina se vyznačovala nejednotností, například zatímco italscí komunisté požadovali posílení pravomocí Evropského společenství, ti francouzští ho odmítali.¹¹

V roce 1989 došlo i dle sledku rozdílných názorů na změny ve východním bloku k rozštěpení FKS na GUE a Koalici levice. GUE, tehdy ještě jako neformální uskupení,

⁸ GUE/NGL, *About* [on-line].

⁹ Tamtéž.

¹⁰ FIALA, P.; MAREŠ, M.; SOKOL, P., *Eurostrany*, str. 145-164.

¹¹ Tamtéž; srovnej: GUE/NGL, *History* [on-line].

vytvořily Italská komunistická strana, španělská Sjednocená levice, dánská Socialistická lidová strana a řecký Synaspismos – strana, která vznikla odstěpením od KKE a která nyní představuje hlavní část strany SYRIZA.¹² PCI se v roce 1991 transformovala na Stranu demokratické levice a přestoupila do frakce socialistů.

V roce 1994 se v GUE podařilo integrovat strany z obou předchozích skupin. V roce 1995 se po rozšíření EU přidaly severské ekologicky orientované krajní levicové strany a frakce získala dnešní název. Po roce 2004 se přidala krajní levice z nových zemí EU.¹³

V téže roce vznikla poprvé krajní levicová evropská politická strana (dle čl. 10 odst. 4 SEU a čl. 224 SFEU, tedy čl. 191 SZES). PEL sice tvoří jádro GUE/NGL, ale nejedná se o totožná uskupení. Na které strany, sdružené v GUE, usilovaly o založení evropské strany již od počátku 90. let, jiné to odmítaly s tím, že evropské politické strany „nemají oporu v lidu“. Strana vznikla na kongresu, konaném 8. – 9. května 2004 v Římě, předsedou byl zvolen Fausto Bertinotti z italské Strany komunistické obnovy (zkratka PRC; PRC vznikla přeměnou PCI na SDL v roce 1991 zvolením, kteří s tím nesouhlasili). Dle Mareše na které dogmaticky levicové strany se vznikem buď vůbec nesouhlasily (Komunistická strana Evropa označila přitom potřebnost eurokomunismus za úchylnou, PEL odmítli i portugalské komunisty), nebo se připojily jen jako pozorovatelské – to je případ KS M a Komunistické strany Slovenska. Naopak Strana demokratického socialismu je zakládajícím subjektem, společně s Estonskou sociálně demokratickou stranou práce, PCF, PRC, na mezikontinentální Stranou demokratického socialismu, maďarskou Demokratickou stranou, Komunistickou stranou Rakouska, rumunskou Stranou socialistické aliance, Synaspismem, sanmarinskou Komunistickou obnovou, španělskou Sjednocenou levicí (včetně jejich katalánských subjektů, Komunistickou stranou Španělska a Sjednocenou alternativní levicí Katalánska) a Švýcarskou stranou práce.¹⁴

1.3 Základní program frakce, její ideologické zaměření

V této části krátce představíme program¹⁵ GUE/NGL, s vědomím toho, že sama frakce zdůrazňuje svoji vnitřní diverzitu. V této fázi nebudeme aktivně vyhledávat názory na finalitu Unie, abychom nedefinovali obraz toho, jaká témata považuje frakce za důležité a

¹² KAPOVÁ, K., Změna přichází z periferie.

¹³ FIALA, P.; MAREŠ, M.; SOKOL, P., *Eurostrany*, str. 145-164.; GUE/NGL, *History* [on-line].

¹⁴ FIALA, P.; MAREŠ, M.; SOKOL, P., *Eurostrany*, str. 145-164.

¹⁵ V širším smyslu základních programových cílů frakce – jak uvidíme, program v užším smyslu, jednotný dokument, který tyto cíle stanovuje, GUE/NGL nemá.

jaká jsou tedy především její internetové prezentace (představení frakce, vydávané brožury, aktuality atd.).

„Evropská unie není odtěsněná ekonomická, finanční, environmentální a potravinová krize, ale jedním z jejích motorů“ píše se v představení frakce na jejích stránkách. Následuje sdělení, že GUE/NGL bojuje za více pracovních míst a jejich vyšší kvalitu, sociální zabezpečení a solidaritu, za odpovídající přístup k Zemi a jejím zdrojům, za kulturní výměnu a diverzitu, za udržitelný ekonomický růst a za konzistentní a silnou politiku míru. Evropská unie by měla dle GUE/NGL být lidschější, transparentnější a hmatatelnější, řízená přímo demokracií, nesmí být naopak projektem elit. Měla by zaručovat a skutečně zajišťovat rovná práva. GUE/NGL se dále hlásí k antifašismu a antirasismu.¹⁶

Frakce na svých stránkách nemá ucelený program, společné postoje zveřejňuje formou různých publikací i prohlášení k ad hoc tématům. Asi nejvšestrannější z těchto publikací je brožurka *Kdo jsme, o co usilujeme*, vydaná možná pro volby do EP v roce 2014. Frakce v ní vyjadřuje odpor k úsporným opatřením, proti deregulaci ekonomiky, která podle ní vede k oslabení práv zaměstnanců, proti nezaměstnanosti mladistvých (která má být omezena právem zastavením úsporných opatření a dotováním ekonomiky), proti omezování občanských práv (například ve jménu boje proti terorismu) a naopak volá po sociální spravedlnosti pro všechny (zajištění například zastavením privatizace zdravotnictví), po rovnosti mužů a žen, po mírové politice (a proti vytvoření „vojensko-průmyslového komplexu EU“, tedy patrně proti prohlubování Společné zahraniční a bezpečnostní politiky), za ukončení vykoisťování globálního Jihu, za práva migrantů atp.¹⁷ V prohlášeních frakce najdeme další typicky (novo)levicové postoje, a už v otázkách občanských práv (feministická¹⁸ témata, jako je legalizace interrupcí¹⁹ i naopak delegalizace prostituce²⁰, dále například práva LGBT²¹) v ekonomických otázkách (boj proti vykoisťování zaměstnanců a problematika prekariátu, tj. zaměstnanců v tzv. prekérních, nejistých a neatraktivních zaměstnáních, typicky na základě vedlejší dohody nebo přes agenturu práce²², odmítání TTIP²³...) i v zahraniční politických

¹⁶ GUE/NGL, *About* [on-line].

¹⁷ GUE/NGL, *Kdo jsme, o co usilujeme* [on-line].

¹⁸ Nutno samozřejmě zdůraznit, že ne všechny zastánce a zastánkyně feminismu požadují zákaz prostituce. U interrupcí bude patrně shoda velká, i když ani tam ne naprostá – odchylný názor má například feministická teologie. Srovnej: COLKER, R., *Feminism, Theology, and Abortion: Toward Love, Compassion, and Wisdom*.

¹⁹ GUE/NGL, *The EL celebrates the feminist mobilizations which have won the battle against the reactionary project of abortion law of the Spanish right government* [on-line].

²⁰ GUE/NGL, *Maite Mola: "If prostitution did not exist there would be no trafficking of persons"* [on-line].

²¹ Frakce má přímo pracovní skupinu *LGBT Queer*. (LGBT je zkratka pro lesby, gaye, bisexuály a transsexuály, queer – divní – je především hanlivé označení, které i aktivisté LGBT přijali za své.)

²² GUE/NGL, *Fight against Precariousness* [on-line].

otázkách (nepřekvapí kritika NATO a údajné nadvlády USA nad EU²⁴, obviňování EU z „provokativních a útočných kroků“ na Ukrajině a chápání Evropy a USA jako přinejmenším rovnocenných viníků občanské války, jako je Rusko²⁵, kritika politiky Izraele²⁶, naopak podpora Venezuely²⁷ a Kuby²⁸ atd.).

Kam tedy ideologii GUE/NGL zařadit? Z výše popsaného se jako převažující ideologie v GUE/NGL jeví neomarxismus. Ten vznikl jako odpověď na oficiální ideologii SSSR, potažmo východního bloku, a na rozdíl od ortodoxního marxismu se soustředí na méně materiální prvky Marxovy filozofie, jako je teorie odcizení (převzatá z myšlení G. W. F. Hegela), dekonstrukci tradice rodiny a na ženskou emancipaci atp. Teoretici jako György Lukács, Antonio Gramsci, Theodor W. Adorno i Herbert Marcuse se zaměřili na témata, která souhrnně označujeme jako novolevicová: feminismus, práva různých menšin, a už etnických i sexuálních, ochrana životního prostředí atp.²⁹

Hlavní charakteristikou všech směrů marxismu samozřejmě je kritika kapitalismu. Programové dokumenty GUE/NGL explicitně o kapitalismu nehovoří. Na stránkách frakce ale najdeme články, v nichž je kapitalismus identifikován jako hlavní problém, přičemž je zřejmá různá míra radikality jednotlivých členů frakce. Když zemřel v roce 2014 poslanec za GUE/NGL Charalampos Angourakis (KKE), ocenila předsedkyně frakce Gabriele Zimmer (Levice) „jeho silné odhodlání k boji proti kapitalismu“.³⁰ Po zřízení bangladéšské textilní továrny v roce 2013, přičemž zemřelo více než 1000 dělníků, vydala frakce prohlášení, že jde o jeden ze „smrtících následků světového kapitalismu“. Zpráva zároveň cituje předsedkyni frakce z pěti různých zemí. Zatímco ty i z nich vyzývají spíše k podpoře dělníků a jejich odborů, řecký poslanec Giorgos Toussas (KKE) přímo prohlásil, že „jediný organizovaný boj na pracovišti má být svrhnout tento prohnitý kapitalistický systém“.³¹ V lednu 2014 požádala

²³ GUE/NGL, *One million signatures against the TTIP: first victory!* [on-line].

²⁴ GUE/NGL, *The NATO rearms and the European Union plays an increased imperialist and subordinated role towards the United States* [on-line]. 9. srpna 2014 [cit. 11. března 2015]. Dostupné on-line na: <<http://www.european-left.org/positions/news-archive/nato-rearms-and-european-union-plays-increased-imperialist-and-subordinated>>.

²⁵ GUE/NGL, *No more war, no more fascism* [on-line].

²⁶ GUE/NGL, *Statement of the European Left about Gaza: Stop the killing – for peace in Israel and Palestine* [on-line].

²⁷ GUE/NGL, *Maite Mola: "Hugo Chávez is a worldwide reference for the alternatives to the capitalist and patriarchal regime"* [on-line].

²⁸ GUE/NGL, *Crushing Victory of Cuba at the UN General Assembly* [on-line].

²⁹ HEYWOOD, A., *Politické ideologie*, str. 143-144.

³⁰ GUE/NGL, *GUE/NGL in mourning following death of Charalampos (Babis) Angourakis MEP* [on-line].

³¹ GUE/NGL, *Workers in Bangladesh deserve better* [on-line].

frakce mezinárodní konferenci „*Beyond Capitalism: from theory to practice*“³², jíž předsedal Miloslav Ransdorf a jejímž tématem byly „teoretické a praktické otázky překonání kapitalismu“.³³ Portugalská poslankyně Inês Zuber zase uvedla v únoru 2014 v EP, že prostituce je výsledkem „sociální a ekonomické nerovnosti v kapitalismu, který věří, že je vše obchodovatelné, včetně intimnosti“.³⁴ U členů strany SYRIZA vidíme spíše odsouzení „neoliberálního modelu kapitalismu“.³⁵ Na debatě o úsporných opatřeních irské vlády, která se konala v roce 2013 v Derry, prohlásil poslanec GUE/NGL z irské Socialistické strany Paul Murphy, že „kapitalismus užívá metody rozdílů a panuj“, kdežto „my chceme vidět zformování nové demokratické třídy, kde nebudou lidé rozděljeni na katolíky a protestanty, ale spojeni jakožto pracující“.³⁶ Když se indická hutní společnost ArcelorMittal rozhodla zavést část svých závodů ve Francii, proklamovali poslanci GUE/NGL v dopisu protestujícím dělníkům, že se „chamtivost kapitalismu nezastaví před žádnými hranicemi“³⁷ (tím naráželi na obdobné kauzy například ve Spojených státech, odkud dlouhodobě odcházejí zaměstnavatelé do Mexika a jiných destinací s levnější pracovní silou). Celkově se nicméně výraz „kapitalismus“ neobjevuje v diskurzu GUE/NGL tak často, jak bychom očekávali u autenticky komunistické formace.

Inklinaci k postmateriálním tématům jsme popsali výše v podkapitole 1.2. Stojí za povšimnutí, že výše zmíněné prohlášení portugalské poslankyně o prostituci odpovídá u nás právní G. Lukáče, podle něhož kapitalismus lidí a jejich vztahy zvrácuje, dehumanizuje, vytváří z nich obchodovatelnou komoditu³⁸ (podobnou myšlenku vyjádřil v Manifestu sám Marx³⁹).

Výše zmíněná charakteristika samozřejmě nemusí platit pro všechny subjekty, sdružené ve frakci, zejména ne pro ty, které nejsou součástí PEL. Zatímco portugalská komunistická strana se zjevně drží konzervativnějšího výkladu Marxe (viz podkapitolu 2.4), u irských Sinn Féin lze vůbec o marxistické orientaci silně pochybovat – je to strana ze své podstaty

³² Uvádíme původní název, abychom neposunuli význam názvu – anglická spojka „beyond“ nemá jednoznačný český ekvivalent, název by se mohl přeložit „Po kapitalismu“ ve významu časové souslednosti („až bude svržen kapitalismus“), ale také „Mimo kapitalismus“ (například ve smyslu vytváření jakýchkoli alternativních struktur).

³³ GUE/NGL, *Conference – Beyond capitalism from theory to practice* [on-line].

³⁴ GUE/NGL, *MEPs water down proposals on sexual exploitation and prostitution* [on-line].

³⁵ GUE/NGL, *Left talks on tackling the Troika in Greece* [on-line].

³⁶ GUE/NGL, *GUE/NGL Study days in Ireland: Two days of debates in Derry draw to a close* [on-line].

³⁷ GUE/NGL, *Letter of support to ArcelorMittal workers protesting in Strasbourg from GUE/NGL MEPs* [on-line].

³⁸ KOŁAKOWSKI, L., *Main Currents of Marxism*, str. 1006-1007.

³⁹ MARX, K.; ENGELS, F., *Manifest komunistické strany*, str. 6-7.

strana nacionalistická (usiluje o sjednocení Irska z národnostních d'vod) a je u ní patrná inklinace k sociálně konzervativním (katolickým) hodnotám.⁴⁰

⁴⁰ Například je proti interrupcím. Katolickou církev evidentně strana spojuje s irskou identitou (v protikladu k protestantismu, tradičně spojeném s Anglií) – to můžeme pozorovat třeba v prohlášeních strany po útocích na katolické kostely v oblasti Ballymena v roce 2009 (viz seznam zdrojů).

2. Postoj frakce k finalitě EU a dalším základním otázkám EI

V této kapitole budeme po krátkém vymezení problému zkoumat postoj frakce jako takové, potom bude následovat výklad o postoji jednotlivých stran – p ednostn vybereme ty, které mají velké zastoupení v EP. Lze p edpokládat, že více empirického materiálu bude ke zkoumání postoje stran na národní úrovni, protože ty se potýkají s menší mírou nejednotnosti než celoevropská frakce. Tento postup – od nadnárodní úrovn k národní – používáme ze dvou hlavních důvodů: za první tím iníme zadost zadání práce, která se má v novat primárn GUE/NGL a nikoliv krajn levicovým stranám v ní sdruženým, za druhé uznáváme pohled systémové teorie, podle níž je celek více než souhrn jeho částí.⁴¹

2.1 Úvod do problému

Vzhledem k velmi omezenému p edepsanému rozsahu této práce zde uvádíme pouze telegrafické vymezení výše definovaných problémů a dále odkazujeme na literaturu k tomuto tématu.⁴²

Zdrazn me, že po átky evropské integrace po druhé světové válce – vznik ESUO, EHS a Euratomu – byly motivovány vizí budoucí evropské federace, jak výslovn prohlašovala Schumanova deklarace.⁴³ Krom toho se vize evropské federace v první polovině 20. století objevovala v myšlení evropských státníků, jako byli francouzský premiér Édouard Herriot a ministr zahraničí Aristide Briand nebo britský premiér Winston Churchill, stejně jako vlivných myslitelů, jako byli Richard hrab Coudenhove-Kalergi nebo Altiero Spinelli.⁴⁴ Politické p edstavení těchto mužů bylo různé: k radikální levici však lze adit toliko Spinelliho, který byl v mládí členem PCI a ještě v roce 1979 za ní jako nezávislý kandidoval do Evropského parlamentu.⁴⁵

Nicmén vývoj se v následujících desetiletích ubíral poněkud střízlivější cestou – až do 90. let postupovala integraci dosti pomalu.⁴⁶ Smlouva o Evropské unii se vyhnula p ímému p íhlášení k ideji evropské federace (by hovořil o prohlubování evropské integrace)⁴⁷ – a p edseda Evropské komise Jacques Delors, který se o vytvoření smlouvy zasloužil, tuto chápal jako krok k evropské federaci, dle Fialy a Pitrové⁴⁸ výsledek jeho p edstavám

⁴¹ ÍCHOVÁ, B., *Přehled moderních politologických teorií*, str. 45-60.

⁴² Z praktických důvodů jsme seznam umístili za seznam použité literatury.

⁴³ Znění deklarace v: LACINA, L.; OSTŘÍŽEK, J., *Uebnice evropské integrace*, str. 29-30.

⁴⁴ Tamtéž, str. 19-21.

⁴⁵ DUNPHY, R., *Contesting Capitalism?: Left parties and European integration*, str. 77.

⁴⁶ Srovnej: LACINA, L.; OSTŘÍŽEK, J., *Uebnice evropské integrace*, str. 28-64.

⁴⁷ Znění Maastrichtské smlouvy tamtéž, str. 65-66.

⁴⁸ FIALA, P.; PITROVÁ, M., *Evropská unie*, str. 268-269.

neodpovídal. Smlouva o ústav pro Evropu, která obsahovala pojmy vnitrostátního práva, jako ministr, zákon nebo práv ústava, byla odmítnuta v referendech ve Francii a Nizozemsku; Lisabonská smlouva, která její obsah z větší části převzala, se už takovým pojmy vyhnula.⁴⁹ V současné době se nezdá, že by byla evropská federace na počátku dne. Požadavek na její vytvoření chybí v programech největších frakcí: EPP⁵⁰, S&D⁵¹, ALDE⁵² i EGP⁵³. Na případu ukrajinské krize se opět ukazuje, že vyvíjet společnou zahraniční politiku (což je jedním ze znaků federace⁵⁴) je pro státy EU velmi obtížné – stejně tak si těžké představit v blízké budoucnosti jednotný daňový a fiskální systém, celoevropské rozšíření evropského práva, jednotné občanské a rodinné právo.

Odborných publikací o současných názorech na finalitu EU není mnoho, můžeme ale využít starší (2003), ale stále ještě dosud využitelný sborník Představy o budoucnosti Evropské unie.⁵⁵ Jednotlivé texty se zaměřují na názory tehdejších představitel Německa, Spojeného království, Francie a České republiky. Výrazně se naproti odmítavý britský postoj k jakémukoliv rozšíření integrace⁵⁶ a naopak optimistický postoj Německý, v němž ovšem dominuje dle názoru postupný vývoj evropské ústavy a nutnost respektovat ve stejné míře.⁵⁷ Situaci ve Francii je poněkud proměnlivější (v poslední době pozorujeme silný vzrůst extrémních protievropských postojů v podobě Národní fronty).

Pokud jde o spory o demokratický deficit Unie, kritici typicky namítají odcizení EU jejím občany: hovoří se o mnohonásobně odvozené legitimitě orgánů EU, zejména EK, o tom, že legislativu spoluvytvářejí v Radě EU lidé, kteří na domácí půdě zastávají exekutivní funkce (ministři) atd. Námitky směřují i k faktorům mimoinstitutionálním, jako je údajná neexistence evropského lidu (dému), čímž se myslí, že evropské otázky Evropany nezajímají, nemají o nich dostatek informací, nechodí tudíž k volbám do EP atp.⁵⁸

2.2 Postoj frakce je celku

V této podkapitole se již nebudeme vnovat historickému vývoji frakce, protože ten je nastíněn v podkapitole 1.2, soustředíme se raději na současný postoj frakce. Výklad o

⁴⁹ Tamtéž, str. 82-83.

⁵⁰ European People's Party, *Party Platform* [on-line].

⁵¹ Party of European Socialists, *PES Manifesto* [on-line].

⁵² Alliance of Liberals and Democrats for Europe, *Strategic Programme 2009-2014* [on-line].

⁵³ European Green Party, *Společný manifest* [on-line].

⁵⁴ PAVLÍ EK, V. a kol., *Ústavní právo a státov da: 1. díl Obecná státov da*, str. 154.

⁵⁵ Kolektiv autor, *Představy o budoucnosti Evropské unie*.

⁵⁶ Tamtéž, str. 34-35.

⁵⁷ Tamtéž, str. 29-30.

⁵⁸ Volně podle: CRAIG, P.; BÚRCA G., *EU Law: Text, Cases, and Materials*, str. 149-155.

GUE/NGL jako celku budeme dále dít podle jednotlivých typů zdrojů, o PES a jednotlivých stranách na vnitrostátní úrovni pojednáme vždy v celku v jedné podkapitole.

2.2.1 Programové materiály

Jak jsme již ekli, GUE/NGL nemá podrobný ucelený program jako ostatní frakce, což nám potvrdil zástupce frakce v odpovídi na elektronicky zasláný dotaz. V již citované propagační brožurce „Kdo jsme, o co usilujeme“ není nic, co se by se týkalo „ústavy“ EU – spíše jde o ekonomická témata, jako úsporná opatření. Nutno říct, že brožura je velmi stručná, jedná se spíše o rychlé upoutání potenciálních voličů.

Frakce na svých stránkách zveřejňuje i další publikace, které se týkají její činnosti. V téšinou se vracíme k ad hoc tématům, typicky ekonomickým nebo lidskoprávním. Opakují se ta, která jsme již pozorovali v brožurce. K našemu tématu jsou relevantní snad jen názory na zahraniční politiku EU, nebo SZBP nepochybně patří k významným otázkám budoucího uspořádání EU. GUE/NGL zcela odmítá společnou zahraniční politiku Unie, která by měla vojenský rozměr, nebo „žádná krize neměla být řešena vojenskými prostředky“. EU musí dle názoru frakce stáhnout všechny své vojáky ze zahraničních misí, zrušit všechny své základny v zahraničí a místo toho pomáhat řešit konflikty u jejich kořen, tedy poskytováním rozvojové pomoci. EU má být plně oddělena od NATO (kterou, jak víme, požaduje GUE/NGL rozpustit) a stát se bezjadernou zónou.⁵⁹ V podobném duchu se pak nese kapitola o zahraniční politice v pohledu činnosti GUE/NGL v letech 2011-2014⁶⁰

2.2.2 Vyjádření frakce

Frakce pravidelně zveřejňuje svá stanoviska k aktuálním otázkám. Hledali jsme pomocí fulltextového vyhledávače klíčové výrazy, jako „*European integration*“, „*federation*“, „*transfer of powers*“, „*constitution*“ ad., opět bez relevantního výsledku.⁶¹ Můžeme však najít postoje k těm kterým konkrétním klíčovým otázkám budoucnosti evropské integrace.

Nepochybně zásadní otázkou bylo v posledních letech přijetí Lisabonské smlouvy, která evropskou integraci v mnoha směrech prohloubila.⁶² GUE/NGL ji stejně jako tehdejší IND/DEM, frakce předcházející EFD (dnes EFDD), odmítla, resp. požadovala konání referend ve všech zemích EU. GUE/NGL však měla úplně jiné dívky, než euroskeptická pravice, která považuje EU za inherentně levicový projekt a na Lisabonu kritizovala hlavně

⁵⁹ GUE/NGL, *Peace and justice: An alternative basis for EU foreign policy* [on-line].

⁶⁰ GUE/NGL, *Review of activities 2011-2014* [on-line], kapitola Foreign Policy & Peace.

⁶¹ Jisté výsledky přináší hledání výrazu „*sovereignty*“, viz dále v této kapitole.

⁶² Srovnej: SVOBODA, P., *Úvod do evropského práva*, str. 12-13 a další relevantní části.

to, co nazývala další ztrátou suverenity národních států. Podle GUE/NGL naopak LS znamená prosazování neoliberálních předstoupků ekonomice, tedy další deregulace trhu, privatizaci veřejných služeb a omezování veřejných investic jakožto „deformování trhu“, omezování práv zaměstnanců, snadnější přesun nadnárodních společností do těch částí EU, kde je levnější pracovní síla atp. Lisabonská smlouva byla v očích GUE/NGL vnucena evropským státům velkým byznysem – důkazy pro tuto domněnku viděli její zástupci i v tom, že například v Irsku podporovaly její příjetele velké firmy jako Intel.⁶³ Předsedkyně frakce Gabriele Zimmer se dokonce vyjádřila, že jádrem LS je právě masivní deregulace a že je celý evropský vnitřní trh ve skutečnosti v zájmu největších evropských společností a na úkor Evropanů.⁶⁴ Přitom vyjádření k jiným než ekonomickým aspektům LS vidíme v rétorice GUE/NGL minimálně, například vítala evropskou obanskou iniciativu, avšak zároveň požadovala její zjednodušení a zpřístupnění, taktéž kritizovala to, že EK není návrhem vázána.⁶⁵ Nicméně je nutné ještě ke srovnání s pravicovými euroskeptiky uvést, že i ve slovníku GUE/NGL se občas objevuje oblíbený výraz pravicových kritiků EU, slovo „suverenita“. GUE/NGL její zjevné úlovy⁶⁶ používá například v otázkách úsporných opatření, kdy hlásá suverenitu daných států rozhodovat o své ekonomice⁶⁷ - naopak pokud šlo o schvalování rozpočtu EU, předsedkyně frakce proklamovala, že se EP nenechá „vydírat vládami členských států“.⁶⁸

I co se týče demokratického deficitu a uspořádání orgánů EU, nenacházíme na stránkách frakce mnoho použitelného materiálu. Objevuje se jistá kritika nedemokratičnosti EU, ale opět je v zásadě omezena na otázky, týkající se ekonomického systému, zejména TTIP nebo úsporných opatření v již zadluženým státům.⁶⁹ Ekonomický pohled dominuje i návrhu prohlášení EP, který podala Zimmer jménem celé frakce při hlasování o dříve předsedovi Evropské komise, a v němž se explicitně hovoří o demokratickém deficitu a nedvěře občanů k EU.⁷⁰ Předsedkyně frakce dále kritizovala po volbách do EP podle ní netransparentní proces výběru vrcholných představitelů EU, například předsedy EK, ale nenavrhl

⁶³ GUE/NGL, *Lisbon Treaty referendum* [on-line].

⁶⁴ GUE/NGL, *GUE/NGL seeks MEP signatures for motion for censure to Juncker Commission* [on-line].

⁶⁵ GUE/NGL, *Positionspapier der GUE/NGL zur Europäischen Bürgerinitiative*.

⁶⁶ Úlovy proto, že boj za národní stát neodpovídá ideologii GUE/NGL a v jiných kontextech ho příliš nepoužívá (ještě tak například v otázce Palestiny nebo latinskoamerických levicových režimů).

⁶⁷ GUE/NGL, *GUE/NGL condemns scaremongering and gives its full backing to SYRIZA* [on-line].

⁶⁸ GUE/NGL, *Member states attempt to blackmail European Parliament in budget negotiations* [on-line].

⁶⁹ Například: GUE/NGL, *New EMU blueprint lacks democracy* [on-line].; nebo: GUE/NGL, *Victory of SYRIZA can be a new chapter for Europe as a whole* [on-line].; nebo: GUE/NGL, *Declaration on the Interparliamentary Conference on Economic and Financial Governance of the EU* [on-line].

⁷⁰ ZIMMER, G.; *Návrh usnesení předložený na závěr rozpravy o sboru komisařů a jejich programu, které představitel nově zvolený předseda Komise v souladu s čl. 118 odst. 5 prvním pododstavcem jednacího řádu*.

žádnou konkrétní institucionální reformu.⁷¹ Výzvy k větší demokracii v EU typicky směřovaly k tomu, že volební úspěchy GUE/NGL znamenají, že si lidé nepřijmou opustit údajně neoliberální politiku EU.⁷²

Z výše uvedeného je zřejmé, že GUE/NGL odmítá volnotržní povahu EU. Nevidíme přímou výzvu ke zrušení volného trhu a znovuzavedení cel, dá se to ale snad nedovozovat z důvodu na suverenitu členských států v ekonomických otázkách (viz výše). Ani rušení obchodních bariér pro vnější aktéry, jako USA (TTIP) nebo africké státy⁷³, frakce nevídá.

2.3 Postoj PEL jako celku

Strana evropské levice (PEL) tvoří jakési jádro GUE/NGL.⁷⁴ Je v ní sdružena většina stran v GUE/NGL, představující také většinu jejich poslanců. Zhojněji zastoupených stran chybí jen Sinn Féin (zjevně kvůli popisované specifické ideologii), dále Podemos a Jiná Evropa s Tsiprasem – druhé dva jmenované jsou nové útvary, tedy jejich přístup do PEL bude patrně jen otázkou času.

Rétorika PEL ohledně EU je podobná jako GUE/NGL, snad jen poněkud explicitnější. V závěrech zatím posledního, 4. sjezdu strany, téma, že PEL bojuje za „nové uspořádání [v originální re-foundation] Evropy, tedy jinými slovy redefinici jejích cílů, její politiky a její struktury; za ekonomický, výrobní, společenský a ekologický model, který je úplně jiný [než dnes], a který je založen na solidaritě, sociální spravedlnosti a suverenitě lidu“.⁷⁵ Opět vidíme kritiku údajně autoritářské politiky EU ve prospěch byznysu (dokument používá výslovně i slova kapitál, kapitalismus, třídní boj, objevuje se autenticky komunistická kritika sociální demokracie za svoji politiku ústupků), kritiku omezování občanských práv, kritiku neoliberálního modelu, na kterém má EU fungovat (a v představách PEL ho prosazují i socialisté a zelení), kritiku mocných zemí, jimž má EU sloužit (je pozoruhodné, že v PEL byly vždy hojně zastoupeny francouzské a německé strany) atp. Kritice EU opět dominují ekonomické otázky, zmíněno je ale i údajné porušování občanských práv (opět ovšem především ve spojení s ekonomickými zájmy nejbohatších), snížení životního prostředí, kritika atlantismu (propojování Evropy s USA) atp.⁷⁶ Řešení jsou obdobná jako u GUE/NGL a ve srovnání s ní

⁷¹ GUE/NGL, *Backroom deals must become a thing of the past – for a transparent selection process for top EU jobs* [on-line].

⁷² GUE/NGL, *People want change – for a Europe of the citizens!* [on-line]

⁷³ GUE/NGL, *Economic partnership with Eastern and Southern Africa would be damaging for the region* [on-line].

⁷⁴ Srovnej s přílohou 3.

⁷⁵ Party of European Left, *Unite for a left alternative in Europe* [on-line], str. 2.

⁷⁶ Celý dokument.

rovněž určitější: například ukončení vykoisování chudších zemí bohatšími nemže být dosaženo opuštěním eura, ale prosazením nové společné fiskální politiky, demokratickou kontrolou ECB a společnými daovými pravidly (konec daových ráj, pravidlo „Za krizi musí platit nejbohatší!“⁷⁷, zavedení Tobinovy dan⁷⁸); o poznání kratší pasáže jsou v novány uspořádání evropských institucí (rozhodující mají být přímo volené orgány; právo na autonomii každého regionu) nebo zahraniční politice (rozpuštění NATO, žádné cizí základny v Evropě, zrušení Schengenské dohody a agentury FRONTEX, nové obchodní dohody se třetími zeměmi).⁷⁹

Mžeme tedy shrnout, že politika PEL v í EU se velmi podobá politice GUE/NGL, je však jasněji a radikálněji vyjádřená, má již jasně eurokomunistický charakter. Stejně jako u GUE/NGL dominují u PEL ekonomické otázky, a to spíše aktuální (finanční krize, úsporná opatření) než dlouhodobé (finalita EU). Tyto závěry potvrzují Fiala, Mareš a Sokol, podle nichž PEL chápe EU jako strukturu, v níž mže prosazovat své programové cíle, jimž vévodí antikapitalismus. Dle Fialy, Mareše a Sokola jsou v programu strany přítomny jak tradiční levicové (třídní boj), tak moderní levicové (feminismus, environmentalismus...) prvky.⁸⁰

2.4 Specifika postoj jednotlivých stran

Ve starších zdrojích se při popisu ideologie GUE/NGL i PEL typicky setkáváme s dělením Sever-Jih – novolevicový (levicově liberální) Sever, dogmaticky marxistický (komunistický) Jih, ovšem s výjimkou tradiční eurokomunistické Itálie, což je chápáno i jako diktví Antonia Gramsciho.⁸¹ V novější (2013) publikaci od Giorgia Charalambouse se zase eurofederalismus, resp. „eurokonfederalismus“ (tj. usilování o evropskou konfederaci) ztotožňuje s novolevicovými stranami a těmi, které jsou členy PEL, kdežto euroskeptismus s dogmaticky levicovými, zejména komunistickými stranami.⁸²

Jednoduché rozdělení Sever-Jih dle našeho názoru poněkud zpochybňuje vývoj posledních měsíců, kdy ve Španělsku a v Řecku (tradiční bašta ortodoxních marxistů) sklízí úspěchy strany s poměrně zřejmým novolevicovým programem.⁸³ Soluuský program strany **SYRIZA** nehovoří o třídním boji a zůstává výrobních prostředků, ale o daové

⁷⁷ Tamtéž, str. 12.

⁷⁸ Jedná se o da z finančních transakcí.

⁷⁹ Tamtéž, str. 12-13.

⁸⁰ FIALA, P.; MAREŠ, M.; SOKOL, P., *Eurostrany*, str. 158-160.

⁸¹ Například tamtéž, str. 150-156.

⁸² CHARALAMBOUS, G., *European Integration and the Communist Dilemma*, str. 36-37.

⁸³ K programu strany SYRIZA a jejímu vztahu k KKE například: KAPOVÁ, K., *Změny na periferii*

spravedlnosti, investicích, odepsání části dluhu, obran veřejných služeb a znovunastolení sociálního státu (podle některých komentátorů je hlavní ekonom strany a současný ministr financí Janis Varoufakis spíše keynesián než marxista⁸⁴, jehož v diskurzu strany odpovídá i výraz „Nový úděl“), nehovoří o diktatu proletariátu, ale o prohloubení a „zplnění“ demokracie.⁸⁵ Podobně jako celou GUE/NGL zajímá i řeckou stranu spíše než velké institucionální otázky EU okamžitý stav, a to hlavně ekonomický. V prezentaci strany se do tématu, že SYRIZA nechce zrušení EU, ale aby tato opustila neoliberalní a euro-atlantickou politiku a stala se demokratickou, sociální, mírovou a feministickou.⁸⁶ Nechce ani, aby řecko opustilo Eurozónu.⁸⁷ Absence propracovanějšího programu s hlubšími ideologickými kořeny bude patrně způsobena tím, že je SYRIZA koalicí různých levicových politických sil, „demokratických a radikálních“⁸⁸ – tři prapory v jejím znaku reprezentují odborová (rudá), ekologická (zelená) a feministická (fialová) hnutí.⁸⁹ Velmi podobné zaměření má i **Podemos**, který má propracovanější program: v oblasti EU požaduje opět obecné zvýšení míry participace občanů a zavádění přímé demokracie, demokratickou kontrolu ECB, ovšem také zavedení nového místa eurokomise, který by dohlížel právě na zastoupení občanů v rozhodovacím procesu – volil by jej EP. Podemos také výslovně podporuje existenci EU směřující k potírání rasismu, xenofobie a terorismu. Chce přehodnotit zahraniční politiku EU (má být mírová místo intervenční) – tomu, že si příliš nepřejí spolupráci EU s NATO, svědčí to, že požaduje referendum o vystoupení Španělska z NATO.⁹⁰ Další španělský člen GUE/NGL, koalice **Plurální levice**, svoje internetové stránky nemá. Podíváme-li se ale do programu strany Izquierda unida (Sjednocená levice), která je hlavní součástí Plurální levice, vidíme, že ani tato strana není pro zrušení EU, ale pro její levicovou reformu. Aspekty této reformy – demokratizace, změna hospodářského systému, demilitarizace – jsou opět velmi podobné. Federalizace zjevně není cílem Sjednocené levice, v programu mluví o suverenitě a rovnosti členských států.⁹¹

Dělení Charalombousovo (stará vs. nová levice) se nám zdá použitelnější, je logické vzhledem k historickému vývoji (promoskevské vs. eurokomunistické strany). Výše jsme viděli, že novolevicový program subjektů, jako SYRIZA, Podemos i Plurální levice se kryje

⁸⁴ HARRIS, A., Byl jednou jeden ček

⁸⁵ SYRIZA, *The Thessaloniki Programme* [on-line].

⁸⁶ SYRIZA, *About SYRIZA* [on-line].

⁸⁷ CHRISTIDES, G., Greek radical left Syriza prepares for power under Tsipras.

⁸⁸ SYRIZA, *About SYRIZA* [on-line].

⁸⁹ Tamtéž.

⁹⁰ Podemos, *Documento final del programa colaborativo* [on-line].

⁹¹ Izquierda unida, *Programa de IU para las elecciones europeas 2014* [on-line].

s přijetím integrace – totéž platí třeba pro německou Levici.⁹² Naopak ortodoxní **Komunistická strana Řecka** se rozhodla po volbách v roce 2014 frakci, v níž byla od roku 1994, opustit. Ze stanoviska ÚV KKE lze jasně vyjádřit, že důvodem pro to byly zcela rozdílné názory na budoucnost EU. Strany, sdružené v PEL, zvláště Levice a SYRIZA, se prý snažily narušit konfederativní charakter GUE/NGL a vnutit jí jednotnou ideologickou linii. KKE obviňuje tyto strany také z toho, že se podílely na „antikomunistické kampani EU“ a snažily se spolupracovat se socialisty a zelenými, v nichž některých případech dokonce s lidovci a liberály.⁹³ Odpor KKE ke spolupráci s nekomunistickými silami se zračí v článku ředitele ÚV strany, Elisseose Vagenase, který označil SYRIZA za buržoazní politickou sílu, „levou rezervu kapitalismu“, jejímž cílem je kapitalismus legitimizovat.⁹⁴ KKE nadále zůstává v Iniciativě komunistických a dělnických stran (ICWP)⁹⁵, která odmítá EU jako takovou.⁹⁶

V GUE/NGL zůstává dosud obdobně orientovaná **PCP**.⁹⁷ Zajímavý případ je **KS M**, která byla dlouhodobě označována za protievropskou⁹⁸ - lze soudit, že poslední dobou se její pozice posouvá. V programu KS M pro volby do EP v roce 2014 se dočteme, že cílem strany je „[v] rámci prosazování nové velkorysé vize, socialismu v 21. století, myslet i jednat internacionálně, dát tak globalizaci a nadnárodní integraci alternativní a ryzí inspirovaný obsah.“ Program vůbec dosti připomíná mainstream GUE/NGL – KS M hovoří o „radikální demokratizaci“, o ochraně životního prostředí, udržitelném rozvoji, interkulturním dialogu atp.⁹⁹

⁹² Její ideologii jsme pro nedostatek místa neprezentovali (několikrát jsme citovali Gabriele Zimmer), odkazujeme tedy na její program, popř. na citovanou publikaci Charalambouse.

⁹³ Communist Party of Greece, Statement of the Central Committee of the KKE on the stance of the KKE in the EU parliament

⁹⁴ VAGENAS, E., SYRIZA: „The left reserve force” of Capitalism [on-line].

⁹⁵ ICWP, *Participating parties* [on-line].

⁹⁶ ICWP, *Founding Declaration of the INITIATIVE of Communist and Workers’ Parties to study and elaborate European issues and to coordinate their activity* [on-line].

⁹⁷ Portuguese Communist Party, *For a Europe of the peoples* [on-line].

⁹⁸ HAVLÍK, V., *Řecké politické strany a evropská integrace*, str. 129.

⁹⁹ Komunistická strana Řecka a Moravy, *Volební program KS M pro volby do Evropského parlamentu v roce 2014* [on-line].

3. Závěr

Frakce Evropské sjednocené levice a Severské zelené levice je nadále subjektem, který naráží na vnitřní ideologickou nejednotnost, což se projevuje i ve vztahu k Evropské unii. Vzhledem k tomu, že finalita Evropské unie není otázkou, ke které by se mnoho vyjadřovaly i ostatní frakce – snad s výjimkou tvrdě euroskeptických stran, které usilují o její zrušení – je o to obtížnější určit postoj GUE/NGL. Ta se zjevně zabývá především otázkami, které jsou voličsky viděné a v nichž jsou sdružené strany schopné dosahovat konsenzu, a už jde o úsporná opatření (v současné době vůbec hlavní téma radikální levice v EU), privatizaci a veřejné služby, na které aspekty zahraniční politiky EU (bezpečnostní a obranná politika, spolupráce s NATO, smlouva o TTIP, obchodní smlouvy se třetími zeměmi, izraelsko-palestinský konflikt, zejména též konflikt na Ukrajině atd.) atp.

Po volbách v roce 2014 se nicméně frakce jeví poněkud jednotnější a také sebevědomější. SYRIZA a Podemos jsou pro zachování Evropské unie a v rámci ní chtějí prosazovat svoji politiku, naopak Komunistická strana Evropy, která EU odmítá, z frakce odešla. Většina stran, která tvoří zároveň většinu poslanců GUE/NGL, je nyní součástí eurokomunistické Strany evropské levice – přistoupení dalších, nových, lze očekávat. Bude-li si frakce jistější, že souhlasí s projektem evropské integrace, bude moci vynaložit více energie prosazování své politiky v rámci EU – k tomu jí nepochybně dopomůže též značný nárůst počtu poslanců.

Eurokomunismus a postoj krajní levice k evropské integraci se jeví jako velmi zajímavé téma pro další výzkumy, přitom poněkud opomínané (soudle poměrně slabého fondu literatury, který se nabízel k využití při psaní této práce). Pro příště bychom se zaměřili spíše na studium jednotlivých stran na národní úrovni, a to i při jejich činnosti na domácí půdě – pro to však v této práci nebylo dostatek místa. Chápeme tedy tento text spíše jako východisko, resumé dostupných informací pro podrobnější a originálnější zpracování tématu.

Abecední seznam zdroj

- Alliance of Liberals and Democrats for Europe. *Strategic programme 2009-2014* [on-line]. Nedatováno [cit. 24. března 2015]. Dostupné on-line na: <http://www.alde.eu/fileadmin/docs/home/documents/FINAL%20STRATEGIC%20PROGRAMME_web.pdf>.
- BENEŠ, Vít. Diskurzivní analýza. In: DRULÁK, Petr. *Jak zkoumat politiku*. Vydání první. Praha: Portál, 2008. Str. 29-61.
- COLKER, Ruth. Feminism, Theology, and Abortion: Toward Love, Compassion, and Wisdom. *California Law Review*, Volume 77, Issue 5, říjen 1989. Dostupné on-line na: <<http://scholarship.law.berkeley.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1850&context=californialawreview>>.
- Communist Party of Greece. *Statement of the Central Committee of the KKE on the stance of the KKE in the EU parliament* [on-line]. 3. března 2014 [cit. 8. dubna 2015]. Dostupné on-line na: <<http://inter.kke.gr/en/articles/Statement-of-the-Central-Committee-of-the-KKE-on-the-stance-of-the-KKE-in-the-EU-parliament/>>.
- CRAIG, Paul; BÚRCA, Gráinne de. *EU Law: Text, Cases, and Materials*. Fifth edition. Oxford: Oxford University Press, 2011.
- DUNPHY, Richard. *Contesting Capitalism?: Left Parties and European integration*. Manchester: Manchester University Press, 2004.
- European Green Party. *Společný manifest* [on-line]. 22. února 2014 [cit. 24. března 2015]. Dostupné on-line na: <<http://europeangreens.eu/manifesto/czech>>.
- European People's Party. *Party Platform* [on-line]. 17.-18. října 2012 [cit. 24. března 2015]. Dostupné on-line na: <<http://www.epp.eu/sites/default/files/content/EN%20with%20cover.pdf>>.
- FIALA, Petr; MAREŠ, Miroslav; SOKOL, Petr. *Eurostrany: Politické strany na evropské úrovni*. Vydání první. Brno: Barrister & Principal, 2007.
- FIALA, Petr; PITROVÁ, Markéta. *Evropská unie*. Druhé, doplněné a aktualizované vydání. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2009.
- Group of the Progressive Alliance of the Socialists and Democrats in the European Parliament. *S&Ds want to speed up agreement on TTIP without giving in on red lines* [on-line]. 2. února 2015 [cit. 17. února 2015]. Dostupné on-line na: <<http://www.socialistsanddemocrats.eu/newsroom/sds-want-speed-agreement-ttip->

without-giving-red-lines>.

- GUE/NGL, *Declaration on the Interparliamentary Conference on Economic and Financial Governance of the EU* [on-line]. 23. ledna 2014 [cit. 31. b ezna 2015]. Dostupné on-line na: <<http://www.guengl.eu/news/article/declaration-on-the-interparliamentary-conference-on-economic-and-financial>>.
- GUE/NGL, *GUE/NGL in mourning following death of Charalampos (Babis) Angourakis MEP* [on-line]. 13. kv tna 2014 [cit. 18. b ezna 2014]. Dostupné on-line na: <<http://www.guengl.eu/news/article/gue-ngl-in-mourning-following-death-of-charalampos-babis-angourakis-mep>>.
- GUE/NGL. *About* [on-line]. 2015? [cit. 10. b ezna 2015]. Dostupné on-line na: <<http://www.guengl.eu/group/about>>.
- GUE/NGL. *Backroom deals must become a thing of the past – for a transparent selection process for top EU jobs* [on-line]. 27. kv tna 2014 [cit. 31. b ezna 2015]. Dostupné on-line na: <<http://www.guengl.eu/news/article/backroom-deals-must-become-a-thing-of-the-past-for-a-transparent-selection>>.
- GUE/NGL. *Conference – Beyond capitalism from theory to practice* [on-line]. 22. ledna 2014 [cit. 18. b ezna 2015]. Dostupné on-line na: <<http://www.guengl.eu/news/article/conference-beyond-capitalism-from-theory-to-practice>>.
- GUE/NGL. *Crushing Victory of Cuba at the UN General Assembly* [on-line]. 1. listopadu 2007 [cit. 11. b ezna 2015]. Dostupné on-line na: <<http://www.european-left.org/positions/news/crushing-victory-cuba-un-general-assembly>>.
- GUE/NGL. *Economic partnership with Eastern and Southern Africa would be damaging for the region* [on-line]. 16. ledna 2013 [cit. 31. b ezna 2015]. Dostupné on-line na: <<http://www.guengl.eu/news/article/economic-partnership-with-eastern-and-southern-africa-would-be-damaging-to>>.
- GUE/NGL. *Fight against Precariousness* [on-line]. 25. dubna 2007 [cit. 11. b ezna 2015]. Dostupné on-line na: <<http://www.european-left.org/positions/working-groups/el-fem/fight-against-precariousness>>.
- GUE/NGL. *GUE/NGL condemns scaremongering and gives its full backing to SYRIZA* [on-line]. 7. ledna 2015 [cit. 31. b ezna 2015]. Dostupné on-line na: <<http://www.guengl.eu/news/article/gue-ngl-condemns-scaremongering-and-gives-its-full-backing-to-syriza>>.

- GUE/NGL. *GUE/NGL seeks MEP signatures for motion for censure to Juncker Commission* [on-line]. 11. listopadu 2014 [cit. 30. března 2015]. Dostupné on-line na: <<http://www.guengl.eu/news/article/gue-ngl-seeks-mep-signatures-for-motion-for-censure-to-juncker-commission>>.
- GUE/NGL. *GUE/NGL Study days in Ireland: Two days of debates in Derry draw to a close* [on-line]. 14. května 2013 [cit. 18. března 2015]. Dostupné on-line na: <<http://www.guengl.eu/news/article/gue-ngl-study-days-in-ireland-two-days-of-debates-in-derry-draw-to-a-close>>.
- GUE/NGL. *History* [on-line]. Nedatováno [cit. 10. března 2015]. Dostupné on-line na: <<http://www.guengl.eu/group/history>>.
- GUE/NGL. *Kdo jsme, o co usilujeme* [on-line]. 2014 [cit. 11. března 2015]. Dostupné on-line na: <http://www.guengl.eu/uploads/publications-documents/Czech_1-19.pdf>.
- GUE/NGL. *Left talks on tackling the Troika in Greece* [on-line]. 20. února 2014 [cit. 18. března 2015]. Dostupné on-line na: <<http://www.guengl.eu/news/article/left-talks-on-tackling-the-troika-in-greece>>.
- GUE/NGL. *Letter of support to ArcelorMittal workers protesting in Strasbourg from GUE/NGL MEPs* [on-line]. 06. února 2013 [cit. 18. března 2015]. Dostupné on-line na: <<http://www.guengl.eu/news/article/letter-of-support-to-arcelormittal-workers-protesting-in-strasbourg-from-gu>>.
- GUE/NGL. *Lisbon Treaty referendum* [on-line]. 26. srpna 2009 [cit. 30. března 2015]. Dostupné on-line na: <<http://www.guengl.eu/news/article/lisbon-treaty-referendum>>.
- GUE/NGL. *Maite Mola: "Hugo Chávez is a worldwide reference for the alternatives to the capitalist and patriarchal regime"* [on-line]. 10. března 2015 [cit. 11. března 2015]. Dostupné on-line na: <<http://www.european-left.org/positions/news-archive/maite-mola-hugo-chavez-worldwide-reference-alternatives-capitalist-and>>.
- GUE/NGL. *Maite Mola: "If prostitution did not exist there would be no trafficking of persons"* [on-line]. 25. listopadu 2014 [cit. 11. března 2015]. Dostupné on-line na: <<http://www.european-left.org/positions/maite-mola-if-prostitution-did-not-exist-there-would-be-no-trafficking-persons>>.
- GUE/NGL. *Member states attempt to blackmail European Parliament in budget negotiations* [on-line]. 21. října 2013 [cit. 31. března 2015]. Dostupné on-line na: <<http://www.guengl.eu/news/article/member-states-attempt-to-blackmail-european-parliament-in-budget-negotiations>>.

- GUE/NGL. *MEPs water down proposals on sexual exploitation and prostitution* [on-line]. 26. února 2014 [cit. 18. března 2015]. Dostupné on-line na: <<http://www.guengl.eu/news/article/meps-water-down-proposals-on-sexual-exploitation-and-prostitution>>.
- GUE/NGL. *New EMU blueprint lacks democracy* [on-line]. 12. prosince 2012 [cit. 31. března 2015]. Dostupné on-line na: <<http://www.guengl.eu/news/article/new-emu-blueprint-lacks-democracy>>.
- GUE/NGL. *One million signatures against the TTIP: first victory!* [on-line]. 5. prosince 2014 [cit. 11. března 2015]. Dostupné on-line na: <<http://www.european-left.org/positions/one-million-signatures-against-ttip-first-victory>>.
- GUE/NGL. *Peace and justice: An alternative basis for EU foreign policy* [on-line]. 2011 [cit. 30. března 2015]. Dostupné on-line na: <<http://www.guengl.eu/uploads/publications-documents/leaflet-afet-EN-web.pdf>>.
- GUE/NGL. *People want change – for a Europe of the citizens!* [on-line]. 27. května 2014 [cit. 31. března 2015]. Dostupné on-line na: <<http://www.guengl.eu/news/article/people-want-change-for-a-europe-of-the-citizens>>.
- GUE/NGL. Positionspapier der GUE/NGL zur Europäischen Bürgerinitiative. *Helmut Scholz* [on-line]. 20. září 2010 [cit. 31. března 2015]. Dostupné on-line na: <<http://www.helmutscholz.eu/de/article/114.positionspapier-der-gue-n-gl-zur-europ%C3%A4ischen-b%C3%BCrgerinitiative.html>>.
- GUE/NGL. *Review of activities 2011-2014* [on-line]. 2014? [cit. 30. března 2015]. Dostupné on-line na: <http://www.guengl.eu/uploads/publications-documents/Midterm_2011-2014_-_Web.pdf>.
- GUE/NGL. *Statement of the European Left about Gaza: Stop the killing – for peace in Israel and Palestine* [on-line]. 15. srpna 2014 [cit. 11. března 2015]. Dostupné on-line na: <<http://www.european-left.org/positions/statement-european-left-about-gaza-stop-killing-peace-israel-and-palestine>>.
- GUE/NGL. *The EL celebrates the feminist mobilizations which have won the battle against the reactionary project of abortion law of the Spanish right government* [on-line]. 24. září 2014 [cit. 11. března 2015]. Dostupné on-line na: <<http://www.european-left.org/positions/news-archive/el-celebrates-feminist-mobilizations-which-have-won-battle-against>>.

- GUE/NGL. *Victory for SYRIZA can be new chapter for Europe as a whole* [on-line]. 14. ledna 2015 [cit. 31. března 2015]. Dostupné on-line: <<http://www.guengl.eu/news/article/victory-for-syriza-can-be-new-chapter-for-europe-as-a-whole>>.
- GUE/NGL. *Workers in Bangladesh deserve better* [on-line]. 23. května 2013 [cit. 18. března 2015]. Dostupné on-line na: <<http://www.guengl.eu/news/article/workers-in-bangladesh-deserve-better>>.
- HARRIS, Anastázie. Byl jednou jeden dělník. Lidové noviny, příloha Orientace, 14. února 2015. Str. V 23.
- HAVLÍK, Vlastimil. *České politické strany a evropská integrace: Evropeizace, evropanství, euroskepticismus?*. Brno: Masarykova univerzita, 2009.
- HEKRDLA, Martin. Svět za základ vratký. A2 [on-line]. 4. února 2015 [cit. 17. února 2015]. Dostupné on-line na: <<http://www.advojka.cz/archiv/2015/3/sveta-zaklad-vratky-vykricnik>>.
- HEYWOOD, Andrew. *Politické ideologie*. 4. vydání. Plzeň: Nakladatelství a vydavatelství Aleš Benčík, 2008.
- CHARALAMBOUS, Giorgos. *European Integration and the Communist Dilemma: Communist Party Responses to Europe in Greece, Cyprus and Italy*. Surrey: Ashgate, 2013.
- CHRISTIDES, Giorgos. Greek radical left Syriza prepares for power under Tsipras. *BBC News* [on-line]. 16. prosince 2014 [cit. 8. dubna 2015]. Dostupné on-line na: <http://www.bbc.com/news/world-europe-30481307?ocid=socialflow_twitter>.
- iDnes.cz. *Sněmovna schválila Lisabonskou smlouvu, pojistila Benešovy dekrety* [on-line]. 18. února 2009 [cit. 17. února 2015]. Dostupné on-line na: <http://zpravy.idnes.cz/snemovna-schvalila-lisabonskou-smlouvu-pojistila-benesovy-dekrety-1ip-/domaci.aspx?c=A090218_082516_domaci_jw>.
- Initiative of Communist and Workers' Parties. *Founding Declaration of the INITIATIVE of Communist and Workers' Parties to study and elaborate European issues and to coordinate their activity* [on-line]. Nedatováno [cit. 8. dubna 2015]. Dostupné on-line na: <<http://initiative-cwpe.org/en/documents/founding-declaration/>>.
- Initiative of Communist and Workers' Parties. *Participating parties* [on-line]. Nedatováno [cit. 8. dubna 2015]. Dostupné on-line na: <<http://initiative-cwpe.org/en/participating-parties/>>.

cwpe.org/en/documents/founding-declaration/>.

- Izquierda unida. *Programa de IU para las elecciones europeas 2014* [on-line]. Nedatováno [cit. 8. dubna 2015]. Dostupné on-line na: <http://www.izquierda-unida.es/programa_europeas2014>.
- JAKŠ, Jaroslav. Finalita Evropské unie a její souvislosti s p edvstupním procesem. *Asociace pro mezinárodní otázky* [on-line]. 1. ervna 2001 [cit. 17. února 2015]. Dostupné on-line na: <<http://www.amo.cz/publikace/finalita-evropske-unie-a-jeji-souvislosti-s-predvstupnim-procesem.html>>.
- K APOVÁ, Kateřina. Změna p ichází z periferie. *Nový prostor*, 452 (19. února 2015). Str. 18-21.
- KOŁAKOWSKI, Leszek. *Main Currents of Marxism: The Founders, the Golden Age, the Breakdown*. Z polštiny do angličtiny p eložil P. S. Falla. New York: W. W. Norton & Company, 2008.
- Komunistická strana eck a Moravy. *Volební program KS M pro volby do Evropského parlamentu v roce 2014* [on-line]. Nedatováno [cit. 11. dubna 2015]. Dostupné on-line na: <<http://www.kscm.cz/viewDocument.asp?document=6310>>.
- Kolektiv autor . *P edstavy o budoucnosti Evropské unie*. Praha: Ústav mezinárodních vztah , 2003.
- KÖNIG, Petr. Historie a motivy evropské integrace. In: KÖNIG, Petr; LACINA, Lubor; P ENOSIL, Jan. *U ebnice evropské integrace*. Druhé, aktualizované vydání. Brno: Barrister & Principal, 2007. Str. 15-29.
- KO AN, Michal. Jednopl ípadové studie. In: DRULÁK, Petr. *Jak zkoumat politiku*. Vydání první. Praha: Portál, 2008. Str. 29-61.
- LACINA, Lubor; OST ÍŽEK, Jan. *U ebnice evropské integrace*. T etí, p epracované a rozší ené vydání. Brno: Barrister & Principal, 2011.
- MARX, Karl; ENGELS, Friedrich. *Manifest komunistické strany*. Praha: Svaz mladých komunist eskoslovenska, 2009.
- McKAY, Daithí. Anti-Catholic remarks fuel Church Attacks. *Sinn Féin* [on-line]. 9. ervence 2009 [cit. 18. b ezna 2015]. Dostupné on-line na: <<http://www.sinnfein.ie/contents/16938>>.

- Party of European Left. *EL-Parties* [on-line]. Nedatováno [cit. 18. března 2015]. Dostupné on-line na: <<http://www.european-left.org/about-el/member-parties>>.
- Party of European Socialist. *PES Manifesto* [on-line]. 1. března 2014 [cit. 24. března 2015]. Dostupné on-line na: <http://d3n8a8pro7vhmx.cloudfront.net/partyofeuropeansocialists/pages/1/attachments/original/1397230958/110001306_PES_Manifesto_UK.pdf?1397230958>.
- PAVLÍ EK, Václav a kol. *Ústavní právo a státov da: 1. díl Obecná státov da*. Vydání 2., nezm n né. Praha: Leges, 2014.
- Party of European Left. *Unite for a left alternative in Europe* [on-line]. 13.-15. prosince 2013 [cit. 7. dubna 2015]. Dostupné on-line na: <<http://de.european-left.org/positions/congress-motions/documents-4th-el-congress/final-political-document-4th-el-congress>>.
- PET ÍK, Lukáš. *Konzervativní revoluce Margaret Thatcherové a Ronalda Reagana*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2008.
- Podemos. *Documento final del programa colaborativo* [on-line]. Nedatováno [cit. 8. dubna 2015]. Dostupné on-line na: <<http://podemos.info/wordpress/wp-content/uploads/2014/05/Programa-Podemos.pdf>>.
- Portuguese Communist Party. *For a Europe of the peoples* [on-line]. 11. prosince 2014 [cit. 8. dubna 2015]. Dostupné on-line na: <<http://www.pcp.pt/en/europe-peoples>>.
- ÍCHOVÁ, Blanka. *P ehled moderních politologických teorií: Empiricko-analytický p ístup v soudobé politické v d*. Vydání 2. Praha: Portál, 2006.
- Sinn Féin. *Sinn Féin support Assembly debate on Abortion* [on-line]. 22. října 2007 [cit. 18. března 2015]. Dostupné on-line na: <<http://www.sinnfein.ie/contents/10410>>.
- SVOBODA, Pavel. *Úvod do evropského práva*. 4. vydání. Praha: C. H. Beck, 2011.
- SYRIZA. *About SYRIZA* [on-line]. Zá í 2013 [cit. 8. dubna 2015]. Dostupné on-line na: <<http://www.syriza.gr/page/who-we-are.html#.VSThd-Etdiw>>.
- SYRIZA. *The Thessaloniki Programme* [on-line]. Zá í 2014 [cit. 8. dubna 2015]. Dostupné on-line na: <<http://www.syriza.gr/article/SYRIZA---THE-THESSALONIKI-PROGRAMME.html#.VSPjm-Etdiw>>.
- The Guardian. *Spain's Podemos inspired by Syriza's victory in Greek election* [on-line]. 26. ledna 2015 [cit. 17. února 2015]. Dostupné on-line na:

<<http://www.theguardian.com/world/2015/jan/26/spain-podemos-syriza-victory-greek-elections>>.

- VAGENAS, Elisseos. *SYRIZA: "The left reserve force" of Capitalism* [on-line]. Nedatováno [cit. 8. dubna 2015]. Dostupné on-line na: <<http://inter.kke.gr/en/articles/SYRIZA-the-left-reserve-force-of-capitalism/>>.
- ZIMMER, Gabriele. Návrh usnesení předložený na závěr rozpravy o sboru komisařů a jejich programu, které představil nově zvolený předseda Komise v souladu s čl. 118 odst. 5 prvním pododstavcem jednacího řádu. In: *Rejstřík dokumentů Evropského parlamentu*, 2014/2811(RSP). 21. října 2014 [cit. 31. března 2015]. Dostupné též on-line na: <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//NONSGML+MOTION+B8-2014-0182+0+DOC+PDF+V0//CS>>.

Odkaz na n které zdroje, v nující se problematice demokratického deficitu (viz kapitulu 2.1):

- BLAHOŽ, Josef; KLÍMA, Karel; SKÁLA, Josef a kol. *Ústavní právo Evropské unie*. 1. vydání. Dobrá Voda u Pelhřimova: Aleš Benk, 2003.
- CABADA, Ladislav a kol. *Aktuální výzvy evropského integračního procesu*. Plzeň: Aleš Benk, 2010. Str. 13-114.
- DUMBROVSKÝ, Tomáš. *Demokratický deficit – analýza legislativních procedur ES :: modelové zpracování vlivu institucí v legislativním procesu a kvantifikace demokratického deficitu*. Praha, 2006. 149 s. Diplomová práce (Mgr.). Univerzita Karlova. Fakulta sociálních věd. Institut politologických studií. Dostupný také on-line na: <<https://is.cuni.cz/webapps/zzp/detail/8000578942>>.
- FIALA, Petr; PITROVÁ, Markéta, *Evropská unie*. 1. vydání. Brno: Centrum pro studium diplomacie a kultury, 2003. Str. 9-168.
- GERBET, Pierre. *Budování Evropy*. Přeložili Jan Eichler, Miroslava Mamulová, David Šeňdílek, Jana Tučková. Praha: Nakladatelství Karolinum, 2004.
- Kolektiv autorů. *Představy o budoucnosti Evropské unie*. Praha: Ústav mezinárodních vztahů, 2003.
- LACINA, Lubor; OSTŘÍŽEK, Jan a kol. *Uebnice evropské integrace*. 3. přepracované a rozšířené vydání. Brno: Barrister & Principal, 2011. Str. 17-86 a 407-432.;
- TICHÝ, Luboš; ARNOLD, Rainer; ZEMÁNEK, Jiří; KRÁL, Richard; DUMBROVSKÝ, Tomáš. *Evropské právo*. 5. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014. Str. 1-32.

P ílohy

P íloha . 1: Poznámka k metodologii práce

Protože budeme zkoumat postoj jedné frakce, je možné označit práci za (jedno)prípádovou studii. Koan¹⁰⁰ definuje smysl prípádových studií takto: „*Sociální svít je doménou, v níž v každý okamžik p sobí nep eberné množství faktor . Jednoprípádová studie má za úkol co nejv rn ji zachytit tuto mnohotvárnost prost ednictvím detailní analýzy jasn definovaného a ohrani eného subjektu, fenoménu, procesu i situace.*“ V našem prípád lze hovořit o situaci (postoj politické frakce k n jaké otázce, její politika, strategie v této otázce) i zcela obecn o fenoménu.¹⁰¹ Dle Koana existují dv pojetí prípádové studie: instrumentální, které chápe pr zkum jednoho jevu jako východisko pro zkoumání širší kategorie fenomén , a jedine né, které tvrdí, že mají získané informace hodnotu samy o sob .¹⁰² P íklonil bych se v našem prípád patr n spíše k prvnímu pojetí.

Protože budeme zkoumat p evážn jazykové projevy GUE/NGL, jejich členských subjekt a jejich člen (jako vedlejší zdroj informací nám poslouží hlasování v r zných mezinárodních, ústavních a stranických orgánech, pop . n které další projevy v le) lze označit p evažující metodu práce za diskurzivní analýzu. Ta se zam ũje na jazyk jako nikoliv pouze na nositele společenské reality, ale jeho tv rce. Zajímají ji nap . výrazy, které mluv í používají, identifikaci skupin „my“ a „oni“ atp.¹⁰³ Tuto metodu považujeme pro zkoumání politických p esv d ení za velmi vhodnou, protože ta se p evážn p edávají a formují jazykem (v rodin , v nejv zn ějších kolektivech, tiskem a jinými masmédii, propaga ními materiály názorových uskupení aj.).

¹⁰⁰ KOAN, M., Jednoprípádové studie.

¹⁰¹ Neb dle Filosofického slovníku (Nakladatelství Olomouc, 1998, str. 119) je fenomén „*jev, to, co se jeví, co se ukazuje, v širším smyslu vše, co se vyskytuje*“.

¹⁰² Tamtéž, str. 29.

¹⁰³ BENEŠ, V.; Diskurzivní analýza.

Příloha 2: Seznam používaných zkratk

- **AKEL** (*ec.*): Pokroková strana pracujících (politická strana, Kypr)
- **SSD**: česká strana sociálně demokratická
- **ECB**: Evropská centrální banka
- **EFD** (*angl.*): Evropa svobody a demokracie (frakce v EP)
- **EFDD** (*angl.*): Evropa svobody a plnohodnotné demokracie (frakce v EP)
- **EI**: evropská integrace
- **EK**: Evropská komise
- **EP**: Evropský parlament
- **FG** (*fr.*): Levicová fronta (volební koalice, Francie)
- **GUE/NGL** (*fr.*): Evropská sjednocená levice a Severská zelená levice¹⁰⁴
- **IND/DEM** (*angl.*): Nezávislost / Demokracie (frakce v EP)
- **IP** (*šp.*): Plurální levice (volební koalice, Španělsko)
- **KKE** (*ec.*): Komunistická strana Řecka
- **KS M**: Komunistická strana Slovenska a Moravy
- **LS**: Lisabonská smlouva
- **PCF** (*fr.*): Francouzská komunistická strana
- **PCI** (*it.*): Italská komunistická strana
- **PCP** (*port.*): Komunistická strana Portugalska
- **PEL** (*angl.*): Strana evropské levice (celoevropská)
- **SDL**: Strana demokratické levice (Itálie)
- **SDS**: Strana demokratického socialismu (Řecko)
- **SYRIZA** (*ec.*): Koalice radikální levice¹⁰⁵ (politická strana, Řecko)
- **SFEU**: Smlouva o fungování Evropské unie
- **SZ**: Strana zelených (Řecko)
- **SZES**: Smlouva o založení Evropského společenství
- **TTIP** (*angl.*): Transatlantické obchodní a investiční partnerství¹⁰⁶

¹⁰⁴ Celý oficiální název frakce je Konfederativní frakce Evropské sjednocené levice a Severské zelené levice.

¹⁰⁵ Zcela běžně se však tato zkratka používá jako plnohodnotné slovo ženského rodu a tak se i skloňuje.

¹⁰⁶ V běžné mluvě se touto zkratkou míní přímo smlouva o TTIP.

Příloha 3: Složení GUE/NGL v březnu 2015

Frakce uvádí na svých stránkách seznam politických stran na národní úrovni, které mají v současné době poslance EP za GUE/NGL. Na stejné úrovni zaznamenává ve výčtu dva nezávislé poslance, toto pojetí v tabulce respektujeme. Seznam je tedy následující:

Název strany	PEL? ¹⁰⁷	Stát (zkr.)	Mandát
AKEL	ano	CY	2
Bloco de Esquerda (Levý blok)	ano	P	1
Die Linke (Levice)	ano	D	7
Euskal Herria Bildu (Sjednotě se, Baskicko)	ne	E	1
Folkebevægelsen mod EU (Lidové hnutí proti EU)	ne	DK	1
Front de gauche (Levicová fronta; FG)	ano ¹⁰⁸	F	3
Izquierda Plural (Plurální levice, IP)	ano	E	5
Komunistická strana Čech a Moravy (KS M)	ano	CZ	3
L'Altra Europa con Tsipras (Jiná Evropa s Tsiprasem, AET)	ne	I	3
<i>nezávislý poslanec Luke „Ming“ Flanagan</i>	–	IRL	1
<i>nezávislý poslanec Stefan Eck</i>	–	D	1
Partido Comunista Português (Komunistická strana Portugalska, PCP)	ne	P	3
Partij voor de Dieren (Strana pro ochranu zvířat, PD)	ne	NL	1
Podemos	ne	E	5
Sinn Féin	ne	IRL/GB	4
Socialistische Partij (Socialistická strana)	ano	DK	2
SYRIZA	ano	GR	6
Union pour les Outre-Mer	ne	F	1
Vänsterpartiet (Levicová strana)	ano	S	1
Vasemmistoliitto (Levicová aliance)	ano	FIN	1
GUE/NGL (kontrola)	>	EUR	52

Stav je k 18. březnu 2015. Názvy stran v originále uvádím tak, jak jsou na stránkách. U stran s větším zastoupením, které budeme dále jmenovat, uvádím i zkratku, kterou budu dále používat, pokud je název delší. Ve druhém sloupci uvádím, zda je strana členem Strany evropské levice (PEL).

Z tabulky výše pozorujeme především nerovnoměrné rozdělení podpory GUE/NGL po Evropě. Celkem je zastoupeno alespoň jedním poslancem pouze v deseti členských zemích EU (nepočítáme Spojené království, protože Sinn Féin je sice celoirská strana, ale žádný severoirský poslanec za tuto stranu v EP není), patnáct tedy nemá. Navíc ve frakci dominují španělští (jedenáct), němečtí (osm) a řečtí (šest) poslanci.

Ve srovnání s tím má PEL členské subjekty v osmnácti státech EU a pět v nečlenských státech (v Bulharsku, Moldavsku, San Marinu, Švýcarsku a Turecku). Na mapě stran PEL

¹⁰⁷ Party of European Left, *EL-Parties* [on-line].

¹⁰⁸ Jde o koalici ze tří subjektů, ty jsou všechny sdružené v GUE/NGL. Jednou ze tří stran, sdružených v Levicové frontě, je i PCF.

není znázorněno Spojené království, Sinn Féin je tedy patrně pro tento účel brána jako pouze irská strana.¹⁰⁹

¹⁰⁹ Party of European Left, *EL-Parties* [on-line].